

Magyarország földtana

(levelező)

MFFTT600231L

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

Miskolci Egyetem

Műszaki Föld- és Környezettudományi Kar

Nyersanyagkutató Földtudományi Intézet

2024/25 tanév II. félév

Tartalomjegyzék

1. Tantárgyleírás, tárgyjegyző, óraszám, kreditérték
2. Előadások tematikája
3. Szóbeli vizsgakérdések

Tantárgy neve: Magyarország földtana Tárgyjegyző: Dr. Zajzon Norbert Dr. Velledits Felicitász	Tantárgy kódja: MFFTT600231L Tárgyfelelős tanszék/intézet: Nyersanyagkutató Földtudományi Intézet
Javasolt félév: 2	Előfeltételek: Geológia
Óraszám/félév (ea+gyak): 8+8	Számonkérés módja (a/gy/v): aláírás/vizsga
Kreditpont: 4	Tagozat: levelező
Tantárgy feladata és célja: Megismertetni a hallgatókkal Magyarország földtani felépítését, szerkezetének kialakulását, régióként áttekinteni a legfontosabb rétegtani egységeket és az azokat felépítő főbb közettípusokat, különös tekintettel a nyersanyag-előfordulásokra. Röviden kitekintünk Magyarország földtani környezetére (Alpok, Kárpátok) is. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: T1, T2, T3, T11, T12 képesség: K13 attitűd: A1 autonómia és felelősség: -	
Tantárgy tematikája: Magyarország nagyszerkezeti képe, a jelenlegi földrajzi egységek kapcsolata a földkéreg jellemzőivel. Az Alpok nagyszerkezete, Magyarországra áthúzódó részeinek (Kőszegi-hegység, Soproni-hegység, a Kisalföld aljzata) földtani felépítése. A Nyugati-Kárpátok nagyszerkezete. Magyarországi folytatásainak (Ipolymente, Aggtelek-Rudabányai-hegység, Zempléni-szigethegység) földtana. A Dunántúli-középhegység (Pelso blokk) geológiája. A Déli-Alpok és a Dinaridák magyarországi folytatása (Közép-Dunántúli zóna, Szendrő-Upponyi-hegység, Bükk). A Tisza (Tisza-egység) földtana: az Erdélyi-szigethegység, a mecseki zóna, a villányi zóna, a Békés-Codru-zóna. A Magyar Paleogén Medence és a Szolnok-máramarosi flisöv felépítése. A magyarországi neogén és negyedidőszak.	
Félévközi számonkérés módja: Aláírás feltétele: írásbeli és szóbeli vagy írásbeli vizsga Értékelése: > 85%: jeles; 75 – 84%: jó; 63 – 74%: közepes; 50 – 62%: elégséges; < 50%: elégtelen.	
Kötelező és javasolt irodalom jegyzéke: Bérczi I. & Jámber Á. (szerk., 1998): <i>Magyarország geológiai képződményeinek rétegtana</i>. Magyar Olaj- és gázipari Rt. és Magyar Állami Földtani Intézet. Császár G. (2005): <i>Magyarország és környezetének regionális földtana. I. Paleozoikum–paleogén</i>. Egyetemi tankönyv, 328 p. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest. Less Gy.: Magyarország földtana. Elektronikus tananyag, http://digitalisegyetem.hu Karátson D. (ed., 2010): Pannon enciklopédia – Magyarország földje. Urbis Könyvkiadó Haas J. (ed.) (2012): <i>Geology of Hungary</i>. Springer, Berlin-Heidelberg. Trunkó L. (1996): <i>Geology of Hungary</i>. Gebrüder Bornträger, Berlin	

TANTÁRGYTEMATIKA

Magyarország földtana

2024/25. tanév, II. félév

Előadások időpontja: szombatonként 4-4 óra: 2025 február 22, március 1, március 22. március 29.

Hét	Előadás témája
2025 február 22.	A Magyarország alatti földkéreg, a geotermikus gradiens jellemzői és kapcsolatuk az alföldek kialakulásához. Magyarország pre-miocén és pre-tercier aljzatának kialakulása, az ehhez kapcsolódó szerkezeti elemek és jellemzésük.
2025 március 1.	Aggtelek_Rudabánya Zempléni-hegység, Középmagyarországi zóna Bükk Szendrő Uppony, Bevezetés Dunántúli-középhegységi-egység,
2025 március 22.	Paleogén medence, Algyő geológiája, Karbonátos_sziliciklasztos_tárolók_különbségei
2025 március 29.	Magyarország jelenkori nagyszerkezete és negyedidőszaki képződményeinek földtani jellemzése

Vizsgakérdések

- 1a. Az Alpok nagyszerkezete és magyarországi folytatásának földtani jellemzése
- 1b. A magyarországi triász kifejlődések összehasonlítása

- 2a. Az Aggtelek-Rudabányai-hegység nagyszerkezeti helyzete és földtani jellemzése
- 2b. A magyarországi karbon kifejlődések összehasonlítása

- 3a. A Pelso blokk nagyszerkezeti helyzete és földtani jellemzése
- 3b. Magmás képződmények Magyarországon

- 4a. Az észak-magyarországi paleozóos rögök, az Ipolymenti kristályos rög és a zempléni sziget nagyszerkezeti helyzete és földtani jellemzésük
- 4b. A magyarországi jura kifejlődések összehasonlítása

- 5a. A Bükk nagyszerkezeti helyzete és földtani felépítése
- 5b. A magyarországi kőszénlelőhelyek térbeli és rétegtani viszonyai

- 6a. A Tisia nagyszerkezeti helyzete és földtani jellemzése
- 6b. A magyarországi bauxitok térbeli és rétegtani viszonyai

- 7a. A Magyar Paleogén Medence földtani jellemzése
- 7b. A magyarországi kréta kifejlődések összehasonlítása

- 8a. Magyarország **jelenkori** nagyszerkezete és negyedidőszaki képződményeinek földtani jellemzése
- 8b. A magyarországi perm kifejlődések összehasonlítása

- 9a. A Nyugati-Kárpátok és az Erdélyi Szigethegység felépítése
- 9b. A magyarországi érclelőhelyek térbeli és rétegtani viszonyai a bauxit kivételével

- 10a. A magyarországi neogén földtani jellemzése
- 10b. A magyarországi metamorfitek (beleértve az anchi- és epimetamorf képződményeket is!) összehasonlító jellemzése